

Delavski počitniški domovi ob začetku sezone

Letos so pogoji za izkoriščanje letnih dopustov mnogo bolj ugodni kakor lani. Zaradi olajšav, ki so jih dobila, so gostinska podjetja znižala cene penzionov. Razen tega je zvezni izvršni svet dodelil dotacijo 300 milijonov dinarjev za opremo in izgradnjo počitniških domov, planinskih domov, organizacijo kampov itd. Ta dotacija je bila odobrena pod pogojem, da republike in ljudski odbori dajo prav tolikšno vsoto družbenim organizacijam za omenjene namene. Vse to bo omogočilo mnogim delovnim ljudem, da bodo letos ceneje preživelni letni dopust v naših letoviščih.

Številna podjetja in ustanove so že doslej pokazala precej iniciative glede organiziranja počitniških domov in so si prizadevala, da omogočijo svojim delavcem in uslužbencem preživetje letnega dopusta po dostopnih cenah.

»Ivo Lola Ribar«: V počitniškem domu je največ delavcev

Tovarna »Ivo Lola Ribar« v Železniku ima svoj počitniški dom v Biogradu na moru. V zadnjih dveh letih je bil znatno razširjen: v l. 1955 je imel 21 postelj, v l. 1956 35, letos pa jih ima okrog 80. Vsako leto je počitniški dom popolnoma zaseden ščen, ker so pogoji dobri in cene zelo dostopne.

V l. 1955 in 1956 so delavci in uslužbenci tovarne »Ivo Lola Ribar«, ki so preživeli letni dopust v počitniškem domu, plačali samo nočnino, medtem ko so si hrano nakupovali in pripravljali sami. Nočnina je znašala le 80 do 100 din za posteljo. Letos so se pogoji spremenili: v počitniškem domu bodo postregli tudi s hrano. Penzion s prenočevanjem in hrano stane 300 din za odraslo osebo (v predsezoni 270). To je zelo dostopna cena, ki omogoča tako delavcem kakor uslužbencem z manjšim zaslužkom, da preživijo poletje na morju.

Počitniški dom lahko da tako cenen penzion zaradi pomoči (dotacije), ki jo dobiva od sindikalne podružnice.

Tako dostopne cene so pritegnile v počitniški dom večje število delavcev. V zadnjih dveh letih je letovalo okrog 100 delavskih in 16 uslužbenskih družin s tremi do petimi člani. Res je, da so v tem podjetju okrog tri četrtine zaposlenih delavci. Kljub temu pa je odstotek delavcev, ki poleti odidejo v počitniški dom, znatno višji. (Na vsakega uslužbenca odpade pet do šest delavcev.)

Letos so že zasedena skoraj vsa mesta v sezoni, prav tako pa tudi večje število mest v predsezoni. Največ obiskovalcev počitniškega doma, ki so se prijavili, tvorijo tudi letos delavci, kar je posledica ugodnih in dostopnih cen.

Podjetja PTT službe: popust članom sindikata

Sindikati PTT službe imajo svoje počitniške domove na Pohorju, Bledu, v Vrnjački Banji, Kaštel Lukšiču itd. s skupno 363 posteljami. Pogoji za izkoriščanje teh počitniških domov so prav tako zelo ugodni. Polna cena penzion znaša okrog 500 din v sezoni, okrog 400 din pa izven sezone.

Struktura te cene je naslednja:

surovi material	267 din
plače osehja	89 "
socialne dajatve	35 "
režija	70 "

stanovanjski sklad	9 "
amortizacija za osn. sredstva	50 "
prispevek za kadre	2 "
Skupaj	500 din

Kakor je razvidno, je cena penzion obremenjena z vsemi postavkami, celo s stanovanjskim prispevkom, pa vendarle ne presega vsote 500 din na osebo.

Da bi bila tudi ta cena dostopna delavcem in uslužbencem z manjšimi zaslužki, so sklenili delavski sveti podjetij PTT službe, da bodo dajali na to ceno regres, katerega višina bo odvisna od zaslužka. Ta popust (regres) znaša:

Višina zaslužka	Popust v sezoni	Popust izven sezone
do 10.000 din	150	200
do 15.000 din	100	150
do 20.000 din	50	100

Lani, ko so uživalci prav tako dobivali popust, je skozi te počitniške domove šlo 1950 odraslih uživalcev in 178 otrok. To dokazuje, da počitniški domovi kljub ugodnim pogojem niso popolnoma izkoriščeni. To velja samo za dobo izven sezone, medtem ko je v poletnih mesecih prav narobe. Obisk počitniških domov v juliju in avgustu je tako velik, da sedanje zmogljivosti ne zadostujejo. Zato bodo letos sindikati PTT organizirali namestitev svojih članov, uživalcev letnega dopusta, po zasebnih hišah tako, da se bodo hranili v restavraciji počitniškega doma.

V počitniških domovih železničarjev — najmanj železničarjev

Sindikati železničarjev imajo šest počitniških domov: v Lovranu, na Rabu, na Malem Lošinjju, na Bledu, v Prčnju in na Pohorju. Zmogljivost teh počitniških domov znaša okrog 900 ležišč, od teh je 156 pomožnih. Z odprtjem novega počitniškega doma v Banji Koviljači se bo povečala zmogljivost počitniških domov še za 105 postelje.

Gibanje produktivnosti v RR zavodih v Nišu

V RR zavodih v Nišu so nedavno sestavili bilanco gibanja produktivnosti od leta 1952 do konca leta 1956. Produktivnost so izrazili z bruto produktom na zaposleno osebo, in ta je znašala po letih:

1952	105.470 din
1953	485.830 din
1954	898.630 din
1955	681.930 din
1956	936.990 din

V tem razdobju se je povečal skupni bruto produkt podjetja od 64 milijonov na milijardo in 494 milijonov din, število zaposlenih oseb pa od 635 na 1.135.

Znatno zmanjšanje produktivnosti v letu 1955 je bilo posledica notranjih organizacijskih slabosti ob pripravi serijske proizvodnje radijskih sprejemnikov. Lani so izvršili vrsto reorganizacij, ki so znatno povečale produktivnost. Tako so z reorganizacijo pripravljalne službe in še z nekaterimi manjšimi spremembami povečali proizvodnjo sprejemnikov od 50 na 90 sprejemnikov na dan. Odpadek pri izdelavi elektronskih cevi so zmanjšali od 40 na 18 do 25 odstotkov.

Nadalje so v letu 1956 v podjetju opra-

čene v teh počitniških domovih so dostopne: znašajo 300 do 450 din v sezoni, izven nje pa so še nižje. Cene so tako nizke zaradi pomoči, ki jo počitniškim domovom daje železniška direkcija.

Kljub ugodnim pogojem pa zmogljivosti teh počitniških domov še vedno niso dovolj izkoriščene. Lani je na primer šlo skozi počitniške domove železničarjev okrog 2500 ljudi. Značilno je, da je med obiskovalci počitniških domov sindikata železničarjev majhno število železničarjev. Lani je bilo na primer med uživalci le 38 odstotkov železničarjev, medtem ko je bilo 62 odstotkov obiskovalcev iz drugih podjetij in ustanov. (Med obiskovalci teh domov je bilo tudi nekaj tujcev.)

Počitniški dom zdravstvenih delavcev: slabe izkušnje s cenami

Sindikati zdravstvenih delavcev so imeli lani počitniški dom z zmogljivostjo 120 postelj. Letos so zmogljivost počitniškega doma nekoliko zmanjšali — na okrog 90 postelj.

Ta počitniški dom je imel lani slabe izkušnje s cenami. Določil je visoko ceno 1200 din, obisk pa je izostal, razumljivo, zaradi visoke cene. Zato so naknadno ceno znižali na 700 do 750 din na osebo. Clanom sindikata so dajali popust, ki je znašal 200 do 250 din na osebo.

Znižane cene in dajanje popusta so pozitivno vplivale na obisk takšne, da je bil počitniški dom v poletnih mesecih poln.

Popust uživalcem letnega dopusta je bil lani v sezoni in predsezoni enak. To je pripeljalo do tega, da je bil počitniški dom v pomladanskih in jesenskih mesecih skoraj prazen. Zato so določili letos tri cene, in sicer:

za predsezono in posezono	400 do 450 din
za sezono	600 do 700 din
in izven sezone	300 do 350 din

V to ceno je vračunan tudi popust, ki ga dobijo člani sindikata. Za razliko od lani bo počitniški dom zdravstvenih delavcev letos zaprtega tipa: sprejemali bodo samo člane sindikata zdravstvenih delavcev. D. V.

vilij revizijo norm, kar je prispevalo na primer, da se je število delovnih ur, ki so potrebne za izdelavo rentgenskih aparatov tipa »Morava«, zmanjšalo od 2.700 (v l. 1953) na 1300. Pri izdelavi radijskih sprejemnikov se je prav tako zmanjšalo število delovnih ur od 42 na 33.

Od drugih ukrepov je treba omeniti, da so zaradi skrbnejše kontrole izdelkov osamosvojili kontrolno službo kot poseben organ v sestavi podjetja.

Kljub vsemu temu pa pravijo v zavodih, da imajo še vedno probleme s strokovnimi kadri. Zaradi boljšega izkoriščanja že razpoložljivih kadrov so reorganizirali podjetje po skupinah izdelkov. Razen tega štipendira podjetje okrog 30 študentov, ki bodo kmalu prišli na svoja delovna mesta. Delavski svet je sklenil, da bo do konca leta 1958 dodelil še 100 štipendij za šolanje novih strokovnjakov.

Po svojem planu bo podjetje letos izdelalo 250.000 radijskih cevi (okrog 48 odstotkov več kakor v l. 1956), 26.000 radijskih aparatov (l. 1956 jih je izdelalo 10.340) in okrog 150 rentgenskih aparatov razen drugih izdelkov.

Al. Dj.